

Svalövs kommun

► **Mölledammen, Röstånga**

Miljökonsekvensbeskrivning till ansökan om tillstånd för
vattenverksamhet

Uppdragsnummer.: 108 79 02 Revision: 2 Datum: 2024-02-13

Mölledammen, Röstånga

Miljökonsekvensbeskrivning till ansökan om tillstånd för vattenverksamhet

Uppdragsnr.: 108 79 02 Revision: 2

Mölledammen, Röstånga

Miljökonsekvensbeskrivning till ansökan om tillstånd för vattenverksamhet
Uppdragsnr.: 108 79 02 Revision: 2

Uppdragsgivare: Svalövs kommun
Uppdragsgivarens kontaktperson: Linn Renström
Konsult: Norconsult Sverige AB, Hjälmaregatan 3, 211 18 Malmö
Uppdragsledare: Jonas Johansson
Teknikansvariga: Holger Sandberg och Stina Perman

Revision	Datum	Beskrivning	Upprättat	Granskat	Godkänt
2	2024-02-13		Jonas Johansson	Linn Renström (Svalövs kommun) Tomas Fjordevik (Foyen Advokatfirma)	
1	2024-01-24		Jonas Johansson	Björn Tengelin	

Detta dokument är framtaget av Norconsult som del av det uppdrag dokumentet gäller. Upphovsrätten tillhör Norconsult. Beställaren har, om inte annat avtalats, endast rätt att använda och kopiera redovisat uppdragsresultat för uppdragets avsedda ändamål.

► Summering

Svalövs kommun tog den 20 april 2021 emot ett föreläggande från Länsstyrelsen i Skåne om att lämna in en ansökan om tillstånd för vattenverksamhet för Mölledammen i Röstånga. I föreläggandet angavs dock att föreläggandet inte gäller om kommun i stället lämnar in en ansökan om att upphöra med vattenverksamheten. Mölledammen ligger centralt belägen i Röstånga samhälle och det vattendrag som är uppdammt är Lilla Bäljane å som är en vattenförekomst och ett biflöde till Rönne å. Kommunen planerar att riva ut Mölledammen samt genomföra biotopvårdande åtgärder i den nygamla åfåran samt anpassa åtgärderna för att tillgodose natur-, rekreations- och kulturmiljövärden. Målsättningarna med planerade åtgärder är att avsluta vattenverksamheten, återställa ån till ett strömmande vattendrag samt att återställa konnektivitet och naturlig sedimenttransport.

Ansökan omfattar tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken (1998:808) för att:

- *Riva ut Mölledammen i Röstånga, samt*
- *Genomföra biotopvårdande åtgärder i form av utläggning av block, sten och grus samt justering av befintligt material i den nygamla åfåran*

Eftersom dammvallen är uppförd på 1800-talet kommer kommunen även att ansöka om tillstånd för ingrepp i fornlämning hos länsstyrelsen.

Dammen ligger centralt belägen i Röstånga tätort i Svalövs kommun. Omgivningarna består bland annat av äldre villabebyggelse, andra småhus, en skola och några mindre verksamheter. Närmast dammen växer, längs större delen av dammens strandlinje, en bård av träd och buskar och det går även en promenadslinje runt dammen. Det bedöms inte finnas några högre naturvärden i själva dammen, en rad fåglar och troligen även fladdermöss nyttjar området.

Hela eller delar av dammen ligger inom Söderåsens riksintresse för naturvård och friluftsliv. Dammen omfattas inte heller av strandskydd. Jordarterna i området runt dammen består framför allt av sandig morän med inslag av berg i dagen. På botten ligger en del lösa sediment underlagrade av minerogent material. Ett potentiellt förorenat område finns i dammens tillrinningsområde.

Anläggningen består av en cirka 50 meter lång och cirka 4-5 meter bred dammvall med ett cirka 4,5 meter brett överfallsutskov med en fallhöjd på 2,5 meter. Dammen har en area på drygt 0,6 ha och i dammen finns två konstgjorda öar. Det finns även ett bräddavlopp i form av en störtbrunn och ett drygt två meter brett spettuskov.

De planerade åtgärderna är först avsänkning av vattennivån i dammen och därefter utrivning överfallsutskovet. När utrivningen är färdig utförs biotopvårdsåtgärder i den nygamla åfåran i form av utplacering av stenmaterial i syfte att återskapa en naturlig vattenmiljö.

De planerade åtgärderna bedöms leda till att konnektiviteten i vattenförekomsten återställs på den aktuella sträckan och bedöms inte leda till någon otillåten försämring av status eller äventyrande av möjligheterna att följa miljö kvalitetsnormerna. Det bedöms inte bli några betydande konsekvenser av åtgärder för kulturmiljö, friluftsliv eller naturmiljö. För vattenmiljön bedöms konsekvenserna bli positiva.

De planerade åtgärderna bedöms inte stå i konflikt med detalj- eller översiktsplanering eller närliggande dikningsföretag. Åtgärderna bedöms bidra till att öka möjligheterna att uppnå vissa miljömål medan möjligheterna att uppnå miljömålet "Ingen övergödning" bedöms påverkas negativt då dammen inte längre kommer att samla upp sediment som innehåller näringsämnen.

► Innehåll

1	Inledning	6
1.1	Bakgrund	6
1.2	Lokalisering och vattenförekomst	6
1.3	Historik	6
1.4	Ansökans omfattning	7
1.5	Betydande miljöpåverkan	8
1.6	Administrativa uppgifter	8
2	Bedömningsmetodik	10
2.1	Bedömningsgrunder	10
2.2	Bedömningsskala	10
3	Avgränsningar	12
3.1	Geografisk avgränsning	12
3.2	Tidsmässig avgränsning	12
3.3	Tematisk avgränsning – Miljökonsekvenser	12
4	Genomförda samråd	13
5	Förutsättningar i området	14
5.1	Områdesbeskrivning	14
5.2	Befintligt tillstånd	16
5.3	Detalj- och översiktsplanering	16
5.4	Riksintressen och skyddade områden	16
5.5	Dikningsföretag	16
5.6	Naturmiljö	16
5.7	Vattenmiljö	18
5.8	Hydrologi	18
5.9	Grundvatten och brunnar	19
5.10	Geotekniska förhållanden	19
5.11	Förorenade områden	20
5.12	Sediment	20
5.13	Befintlig anläggning	22
6	Planerad verksamhet	25
7	Studerade alternativ	27
8	Skyddsåtgärder	28

9	Miljökonsekvenser	29
9.1	Rekreation och friluftsliv	29
9.2	Kulturmiljö och landskapsbild	29
9.3	Naturmiljö	29
9.4	Vattenmiljö	29
9.5	Sediment	30
10	Övriga konsekvenser	31
10.1	Detalj- och översiktsplanering	31
10.2	Dikningsföretag	31
10.3	Geotekniska förhållanden	31
11	Miljö kvalitetsnormer för vatten	32
12	Överensstämmelse med miljöbalken	33
12.1	Allmänna hänsynsregler	33
12.2	Hushållning med mark och vatten	33
12.3	Nationella miljö kvalitetsmål	33
13	Samlad bedömning	35
14	Kontrollprogram	37
15	Referenser	38

Bilagor

B1 Sedimentundersökning

B2 Fisk- och bottenfaunaundersökning

D Samrådsredogörelse

D1 Samrådsunderlag

D5 Minnesanteckningar från samrådsmöte med Länsstyrelsen

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Svalövs kommun tog den 20 april 2021 emot ett föreläggande från Länsstyrelsen i Skåne (Dnr 535-6266-2020) om att lämna in en ansökan om tillstånd till Mark- och miljödomstolen avseende vattenverksamhet för dämning och reglering av Lilla Bäljane å inom fastigheten Röstånga 3:3 i Svalövs kommun, det vill säga Mölledammen i Röstånga. I föreläggandet angavs dock att föreläggandet inte gäller om Svalövs kommun så som verksamhetsutövare i stället lämnar in en ansökan om att upphöra med vattenverksamheten i form av dämning och reglering av ån vid Mölledammen.

Svalövs kommun överklagade föreläggandet med hänvisning till att Mölledammen redan omfattas av tillstånd genom urminnes hävd enligt 5 a § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken. Den 3 februari 2022 meddelade Mark- och miljödomstolen (mål nummer M 3114-21) att Svalövs kommuns överklagan avslagits och att föreläggandet kvarstod men med en ändring, att förelagda åtgärder ska fullgöras inom två år från att domen vunnit laga kraft.

Den 9 november 2022 tog Samhällsbyggnadsnämnden i Svalövs kommun beslut om att ta fram en projektbeskrivning samt inleda dialog med berörda grannfastigheter i syfte att påbörja processen med att ansöka om tillstånd att riva ut dammen och restaurera åfåran.

1.2 Lokalisering och vattenförekomst

Mölledammen ligger centralt belägen i Röstånga tätort i Svalövs kommun i nordvästra delen av mellersta Skåne (Figur 1-1). Det vattendrag som är uppdämt är Lilla Bäljane å som är ett biflöde till Rönne å, som mynnar i havet vid Ängelholm. Mölledammen ligger i delavrinningsområdet "Mynnar i Rönne å" (ARO-ID: 621371-134410) (SMHI, 2023). Berörd vattenförekomst är "Bäljane å nr 2 (Lilla Bäljane å)" (VISS - Lilla Bäljane å, 2023).

1.3 Historik

Dammen går under namnet Mölledammen (i äldre tider även benämnd "Anders Måns mölla") och ligger mitt i Röstånga. På platsen fanns förr en skvaltmölla, det vill säga en mindre kvarn där säd maldes mellan kvarnstenar med hjälp av ett vattenhjul. Då vattentillgången i ån varierade dämde ån upp omkring 1840 och Mölledammen skapades. En ny modernare vattenkvarn uppfördes även på platsen. När kvarnen var i bruk reglerades vattenståndet i dammen genom att man öppnade dammluckorna och ökade vattengenomsrömningen vid höga flöden för att dammen inte skulle svämmas över. Utöver att användas av möllan har dammen använts till bland annat skridskoåkning, tvättsköljning, fiske och bad. Någon gång mellan 1920 och 1930 togs kvarnen ur bruk, rännan in till vattenhjulet tätades och den aktiva regleringen av dammen som tidigare utfördes genom att öppna och stänga dammluckorna upphörde. Kvarnhuset revs troligen någon gång efter 1960.

Runt 1972 restaurerades dammen och ett överfall på 2,5 meters bredd byggdes där vattnet kan rinna förbi dammen vid höga vattenflöden. En rensning utfördes, kanterna kläddes med sten och två konstgjorda öar, till förmån för fågellivet, anlades. 1995 rensades dammen på nytt, ett bräddavlopp anlades som skyddades med ett galler och en gångstig färdigställdes runt hela dammen. Dammen restaurerades åter 2013 då den bland annat tömdes på sediment, en brygga anlades och gångstigen runt dammen rustades upp.

Figur 1-1. Översiktsskarta över Mölledammens läge i Rönne å vattensystem.

1.4 Ansökans omfattning

Svalövs kommun planerar att riva ut Mölledammen samt genomföra biotopvårdande åtgärder i den nygamla åfåran. Åtgärderna planeras att anpassas för att tillgodose natur-, vatten-, rekreations- och kulturmiljövärden på platsen. Målsättningarna med planerad verksamhet är att avsluta vattenverksamheten på platsen, återställa ån till ett strömmande vattendrag samt att återställa konnektivitet och naturlig sedimenttransport.

Ansökan omfattar tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken (1998:808) för att:

- Riva ut Mölledammen i Röstånga, samt
- Genomföra biotopvårdande åtgärder i form av utläggning av block, sten och grus samt justering av befintligt material i den nygamla åfåran

Eftersom dammvallen är uppförd innan 1950 kommer kommunen även att ansöka om tillstånd för ingrepp i fornlämning hos länsstyrelsen.

1.5 Betydande miljöpåverkan

Enligt 10 § i miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska, vid undersökning eller beslut om en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, hänsyn tas till:

1. verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper
2. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering
3. de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper

I det aktuella fallet bedömde sökanden initialt att åtgärderna är av sådan karaktär, har sådan lokalisering eller kan leda till sådana miljöeffekter att de inte anses kunna medföra en betydande miljöpåverkan. Därför har ett undersökningssamråd genomförts med berörda fastighetsägare och med Länsstyrelsen i Skåne län. Den 4 oktober 2023 fattade även Länsstyrelsen beslut (Dnr 13889-2023) om att den planerade åtgärderna inte medför betydande miljöpåverkan (Länsstyrelsen Skåne, 2023).

1.6 Administrativa uppgifter

1.6.1 Sökande

Svalövs kommun

Herrevadsgatan 10

268 80 Svalöv

Organisationsnummer: 212000-0993

Telefon: 0418 47 50 00

Kontaktperson: Linn Renström, linn.renstrom@svalov.se

Ombud: Tomas Fjordevik, advokat, Foyen Advokatfirma, tomas.fjordevik@foyen.se

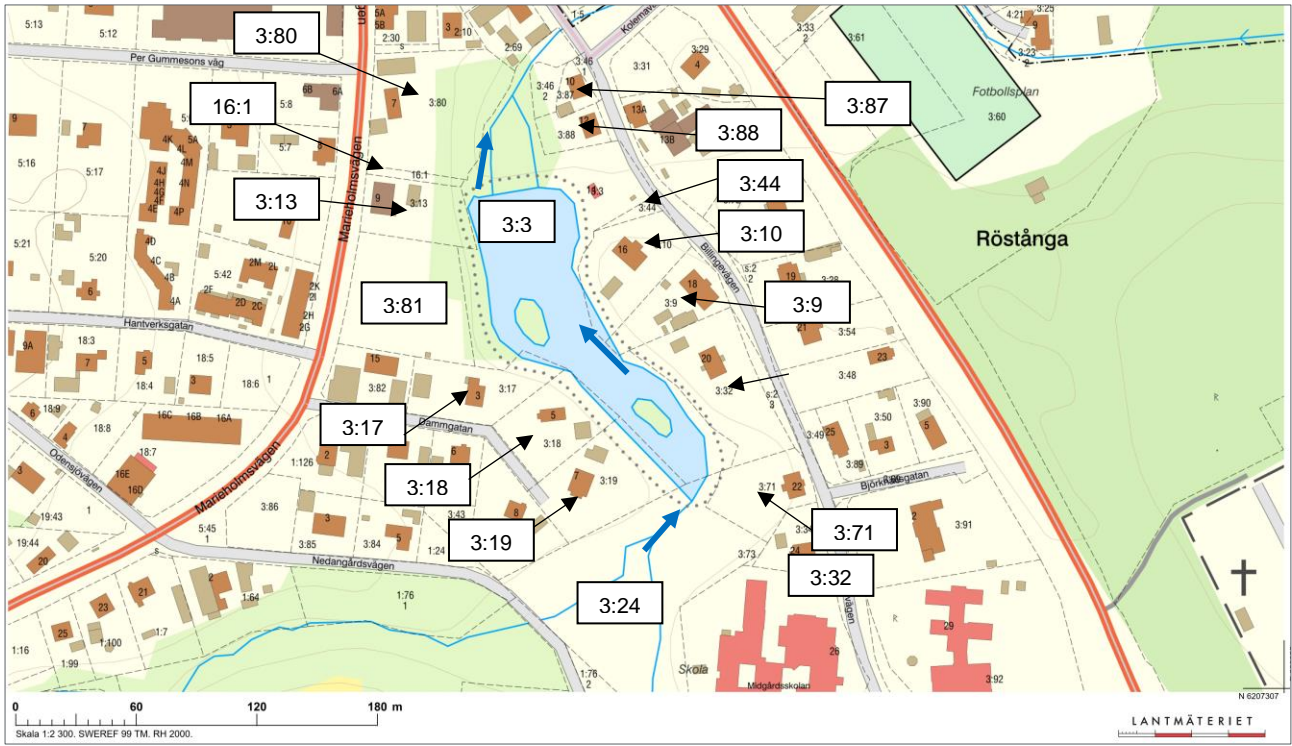
1.6.2 Rådighet

De planerade åtgärderna kommer att genomföras på fastigheterna Röstånga 3:3 och Röstånga 3:24. Svalövs kommun har som ägare till fastigheterna vattenrättslig rådighet för den sökta vattenverksamheten.

1.6.3 Berörda fastigheter

Övriga berörda fastigheter i anslutning till dammen, utöver Röstånga 3:3 och 3:24, är (Figur 1-2):

Röstånga 3:9	Röstånga 3:19	Röstånga 3:80
Röstånga 3:10	Röstånga 3:32	Röstånga 3:81
Röstånga 3:17	Röstånga 3:44	Röstånga 3:87
Röstånga 3:18	Röstånga 3:71	Röstånga 3:88
		Röstånga 16:1

Figur 1-2. Karta över dammen och berörda fastigheter. Blå pilar anger flödesriktning.

1.6.4 Prövningsmyndighet

Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt.

2 Bedömningsmetodik

2.1 Bedömningsgrunder

Bedömningarna i miljökonsekvensbeskrivningen grundar sig huvudsakligen i nationella mål avseende miljö och hälsa samt gällande lagar. Även miljöbalkens allmänna hänsynsregler, hushållningsbestämmelser samt miljökvalitetsnormer för vatten har legat till grund för värderingen av effekter och konsekvenser. Vidare utgör även Naturvårdsverkets riktvärden för ljudnivåer från byggarbetsplatser stöd för bedömningarna.

2.2 Bedömningsskala

De ansökta åtgärdernas effekter och konsekvenser beskrivs och jämförs med motsvarande konsekvenser av ett nollalternativ, som innebär att de planerade åtgärderna inte genomförs (Tabell 2-1). Såväl temporära effekter under byggskedet som eventuella mer långvariga konsekvenser behandlas. Miljökonsekvensbeskrivningen innehåller även beskrivningar av de skyddsåtgärder som planeras för att undvika och minimera negativ påverkan på miljön.

Effekter och konsekvenser för de miljöaspekter som denna miljökonsekvensbeskrivning behandlar beskrivs i kapitel 9 och 10. För respektive miljöaspekt avslutas dessa beskrivningar med en sammanvägd konsekvensbedömning enligt nedanstående färgkodad skala.

Positiva	Inga/ obetydliga	Små negativa	Måttliga negativa	Stora negativa
----------	---------------------	--------------	----------------------	----------------

Tabell 2-1. Beskrivning av bedömningskala för värdering av konsekvenser.

Bedömningsnivå	Störningens omfattning	Intressets värde/känslighet
Positiva konsekvenser	Verksamheten medför en förbättring för människors hälsa och/eller miljön som ges vikt vid bedömning mellan värden/aspekter.	Verksamheten bidrar på ett positivt sätt till möjligheterna att nå olika miljömål.
Inga/obetydliga konsekvenser	Verksamheten bedöms inte medföra någon påverkan eller konsekvens, varken positiv eller negativ.	Inga relevanta objekt i området som kan påverkas. Ingen uppenbar effekt på relevanta objekt.
Små negativa konsekvenser	Verksamheten bedöms endast medföra negativ påverkan av mindre art och omfattning som inte innebär någon betydande negativ konsekvens på värdet/aspekten.	Konsekvenser för vanligt förekommande värden som tål viss påverkan. Konsekvenser som kan accepteras inom gällande regelverk och rekommendationer.
Måttliga negativa konsekvenser	Verksamheten bedöms medföra måttlig negativ påverkan som innebär en försämring av eller mindre skada på värdet/aspekten.	Påverkan på vanligt förekommande men känsliga värden. Påverkan med måttlig konsekvens kan vara en tydlig/förhållandevis stor konsekvens, men i förhållande till miljönyttan med föreslagen verksamhet eller i förhållande till en åtgärd som vidtas för att mildra konsekvensen så kan konsekvensen ändå anses vara acceptabel.
Stora negativa konsekvenser	Verksamheten bedöms medföra stor påverkan som innebär en allvarlig försämring av eller skada på värdet/aspekten.	Negativ påverkan på ett unikt värde. I de fall åtgärder kan vidtas som mildrar konsekvenserna kan dessa i stället komma att bedömas som måttlig eller liten negativ konsekvens.

De bedömningar som gjorts förutsätter att de skyddsåtgärder som föreslås genomförs. En samlad bedömning för samtliga miljöaspekter som denna miljökonsekvensbeskrivning behandlar återges i kapitel 13, *Samlad bedömning*.

3 Avgränsningar

3.1 Geografisk avgränsning

Denna miljökonsekvensbeskrivning omfattar det geografiska område som kan komma att påverkas av de planerade åtgärderna, det så kallade influensområdet. Influensområdet bedöms i detta fall främst omfatta befintligt vattenområde, dammvall, den närmaste omgivningen och Lilla Bäljane å ett par hundra meter upp- och nedströms dämnet.

3.2 Tidsmässig avgränsning

Den tidsmässiga avgränsningen av miljökonsekvenserna berör i övervägande del själva genomförandetiden (bedöms till cirka två månader exklusive tid för avsänkning av dammen), från det vattenytan i dammen börjar sänkas av till dess att entreprenaden, inklusive biotopvårdande åtgärder, är avslutad. Viss påverkan kommer dock att fortgå längre, till exempel påverkan på vattenmiljön i form av ökad näringsbelastning till följd av att partikelbunden näring inte längre kommer att sedimentera och fastläggas i dammen, samt etablering av vegetation på torrlagda ytor.

3.3 Tematisk avgränsning – Miljökonsekvenser

En liten miljökonsekvensbeskrivning ska enligt 6 kap. 47 § miljöbalken innehålla de upplysningar som behövs för att det ska vara möjligt att bedöma verksamhetens eller åtgärdens väsentliga miljökonsekvenser och samrådsredogörelse. Med miljökonsekvenser avses effekter som den planerade verksamheten, bedöms kunna medföra för befolkning och människors hälsa, skyddade djur- och växtarter, biologisk mångfald i övrigt, mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö, hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt, annan hushållning med material, råvaror och energi, eller andra delar av miljön.

De miljöaspekter som har bedömts vara relevanta att beakta i det aktuella fallet är:

- *Rekreation och friluftsliv*
- *Kulturmiljö och landskapsbild*
- *Naturmiljö*
- *Vattenmiljö*
- *Sediment*

De miljöaspekter som inte listas ovan bedöms inte påverkas av de planerade åtgärderna och beaktas därför inte i miljökonsekvensbeskrivningen.

4 Genomförda samråd

Sökanden har genomfört ett undersökningssamråd om de planerade åtgärderna med berörda parter. Den 20 juni 2023 skickades samrådsunderlaget (Bilaga D1) ut per post till berörda fastighetsägare, Söderåsens miljöförbund, Nordvästra Skånes vatten och avlopp (NSVA) samt Kraftringen och Skanova. Sista dag för lämnade av synpunkter var 4:e augusti. Synpunkter inkom från en privatperson, Skanova samt NSVA och synpunkterna finns sammanställda i en samrådsredogörelse (Bilaga D). Samrådsmöte med Länsstyrelsen hölls 2023-06-12. Minnesanteckningar från mötet med Länsstyrelsen redovisas i bilaga D5.

5 Förutsättningar i området

5.1 Områdesbeskrivning

Dammen ligger centralt belägen i Röstånga tätort i Svalövs kommun (Figur 1-2). Omgivningarna består bland annat av äldre villabebyggelse, andra småhus, en skola och några mindre verksamheter. Närmast dammen växer, längs större delen av dammens strandlinje, en bård av träd och buskar (Figur 5-1 och 5-2). Det går även en promenadslinje runt dammen och finns två bryggor. Strax nedströms dammens utlopp ligger ett mindre skogsområde. Höjdskillnaderna i dammens närområde är delvis stora och dammen ligger som i en gryta (Figur 5-3). Markanvändningen i dammens tillrinningsområde domineras av åker, skog och övrig öppen mark (56, 25 respektive 13 % av markanvändningen).

Figur 5-1. Exempelbild från Mølledammen som bland annat visar vegetationen runt dammen och det kuperade närområdet.

Mölledammen, Röstånga

Miljökonsekvensbeskrivning till ansökan om tillstånd för vattenverksamhet
Uppdragsnr.: 108 79 02 Revision: 2

Figur 5-2. Mølledammen är till stora delar omgiven av träd och buskar.

Figur 5-3. Höjdsuggning som visar de relativt stora höjdskillnaderna i Mølledammens närområde. Källa: (SCALGO Live, 2023)

5.2 Befintligt tillstånd

Sökanden har tidigare utgått ifrån att anläggningen omfattas av bestämmelserna om urminnes hävd enligt 5 a § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken. Genom domen i Mark- och miljödomstolen, Växjö tingsrätt 2022-02-03, fastslogs att det inte finns något tillstånd för den befintliga anläggningen och att sökanden därför behöver inkomma med ansökan om tillstånd för att bedriva vattenverksamhet i form av dämning på fastigheten alternativt ansöka om tillstånd till vattenverksamhet för att riva ut anläggningen.

5.3 Detalj- och översiktsplanering

Dammen är belägen inom detaljplanen SPL 12-RÖS-5 (0201) 1944. Området som dammen omfattar är i plankartan utmärkt med ett "V". Enligt beskrivningen till kartan anges att "*Med V betecknat område skall utgöra vattenområde, som icke får utfyllas eller överbyggas*".

Den föreslagna åtgärden innebär vattenområdet sänks av och att utbredningen av vattenspegeln kommer att minska. Området kommer dock inte att fyllas ut eller byggas över i samband med de planerade åtgärderna.

I översiktsplanen för kommunen anges att vattenvårdande åtgärder ska genomföras i dammområdet i samband med tillståndsprövningen (Svalövs kommun, 2021).

5.4 Riksintressen och skyddade områden

Hela dammen ligger inom riksintresse för naturvård "*Söderåsen med vattendrag och Jällabjär*". Riksintresset omfattar horsten Söderåsen med omgivande slättlandskap med stora värden med avseende på geologi, odlingslandskap, vattendrag, myrar och ädellövskog.

Nordvästra delen av dammen ligger inom riksintresset för friluftsliv, "*Söderåsen*", som utgör ett område med särskilt goda förutsättningar för rika upplevelser i natur och/eller kulturmiljö.

Dammen omfattas inte av några andra områdesskydd med avseende på natur- och/eller kulturmiljö och omfattas inte heller av strandskydd. Strandskydd gäller för Bäljande å precis uppströms Mölledammen.

5.5 Dikningsföretag

Cirka 150 meter uppströms dammen ligger dikningsföretaget "*Nr 1,7 och 8 Röstånga av år 1908*". Vattennivån längst nedströms i dikningsföretaget ligger uppskattningsvis drygt en meter högre än vattennivån i dammen.

Drygt 200 meter nedströms dammen ligger två dikningsföretag som omfattar i stort sett samma område. Det är dikningsföretaget "*Humblebäcken av år 1900*" och "*Kolema med flera hemman av år 1926*".

5.6 Naturmiljö

Mölledammen omges till stor del av villatomter som i de delar som ligger närmast dammen i vissa fall består av berg i dagen och branta kanter ner mot dammen. Runt dammen växer träd och buskar i en bitvis tät bård runt dammen (Figur 5-4). De arter det handlar om är bland annat al, salixarter, lönn, bok och björk.

Figur 5-4. Delar av den trädridå som växer runt dammen.

Sedan år 2000 finns det 435 stycken inrapporterade observationer till Artportalen från området runt Mölledammen, samtliga observationer är fågelarter. De starkt hotade fågelarter som rapporterats in är:

- Grönfink
- Sommargylling
- Storspov
- Tornseglare
- Vit stork

Utöver det har ett 30-tal andra hotade arter rapporterats bland dessa till exempel kungsfiskare (såbar).

Figur 5-5. Utterspillning på en sten strax nedströms utskovet.

Det har inte gjorts någon inventering av fladdermöss vid dammen. Det bedöms dock möjligt att till exempel vattenfladdermus jagar insekter ovanför vattenytan under den mörka tiden på dygnet under sommarhalvåret.

Vid ett fältbesök i juli 2023 noterades spillning från utter (nära hotad) på en sten strax nedströms utskovet (Figur 5-5).

5.7 Vattenmiljö

Inför rensningen av Mölledammen 2013 genomfördes inventering av fisk och bottenfauna i dammen (Ekologgruppen, 2013). Bottenfaunan (bottenlevande ryggradslösa djur, till exempel insekter och kräftdjur) var art- och individfattig, vilket bedömdes kunna bero på bottensubstratets karaktär. Artsammansättningen bedömdes vara normal för den typ av livsmiljö som Mölledammen utgör med dominans av fjädermygglarver. Vid inventeringen påträffades totalt 23 arter av bottenlevande djur från ett antal olika djurgrupper, såsom kräftdjur, insekter, snäckor, musslor och iglar. Diversiteten bedömdes vara måttlig och ingen försurnings- eller föroreningspåverkan noterades. Inte heller hittades några rödlistade arter men en ovanlig snäcka (*Gyraulus crista*) förekom bland trädrötter i strandkanten.

Resultaten från provfisket med nät visade att Mölledammen var relativt fiskrik med mört som den dominerande arten. Det var även gott om elritsa och relativt stora abborrar. Två gäddor fångades också. Fisksamhället betraktas som normalt för denna typ av livsmiljö med förekomst av de vanligaste fiskarterna.

Mölledammen ligger i Lilla Bäljane å som är en vattenförekomst (SE621069-134310). Den ekologiska statusen är klassad som måttlig till följd av fysisk påverkan i form av rensning, uträtning och vandringshinder, men även på grund av övergödning. Eftersom vattenförekomsten har problem med konnektivitet bedöms även kvalitetsfaktorn fisk ha måttlig status (VISS - Lilla Bäljane å, 2023). Miljökvalitetsnormen är god ekologisk status 2027.

Den kemiska statusen uppnår ej god status med anledning av de överallt överskridande ämnena kvicksilver och bromerad difenyleter. Det finns inga mätningar av ämnen under kemisk status från vattenförekomsten varför inga andra ämnen är statusklassade. Miljökvalitetsnormen är god kemisk ytvattenstatus.

5.8 Hydrologi

Lilla Bäljane å mynnar i Rönne å cirka sex km nedströms Mölledammen. Tillrinningsområdet till dammen är cirka 23,5 km² stort. Flödet i Lilla Bäljane å vid Mölledammen varierar mellan cirka 20 l/s vid medellåg-vattenföring till över 2 500 l/s vid ett 50-årsflöde (Tabell 5-1).

Tabell 5-1. Vattenföring i Bäljane å vid Mölledammen.

Källa: SMHI Vattenwebb, modelldata per område

Flödesscenario	Vattenföring (m ³ /s)
HQ50	2,63
MHQ	1,40
MQ	0,26
MLQ	0,02

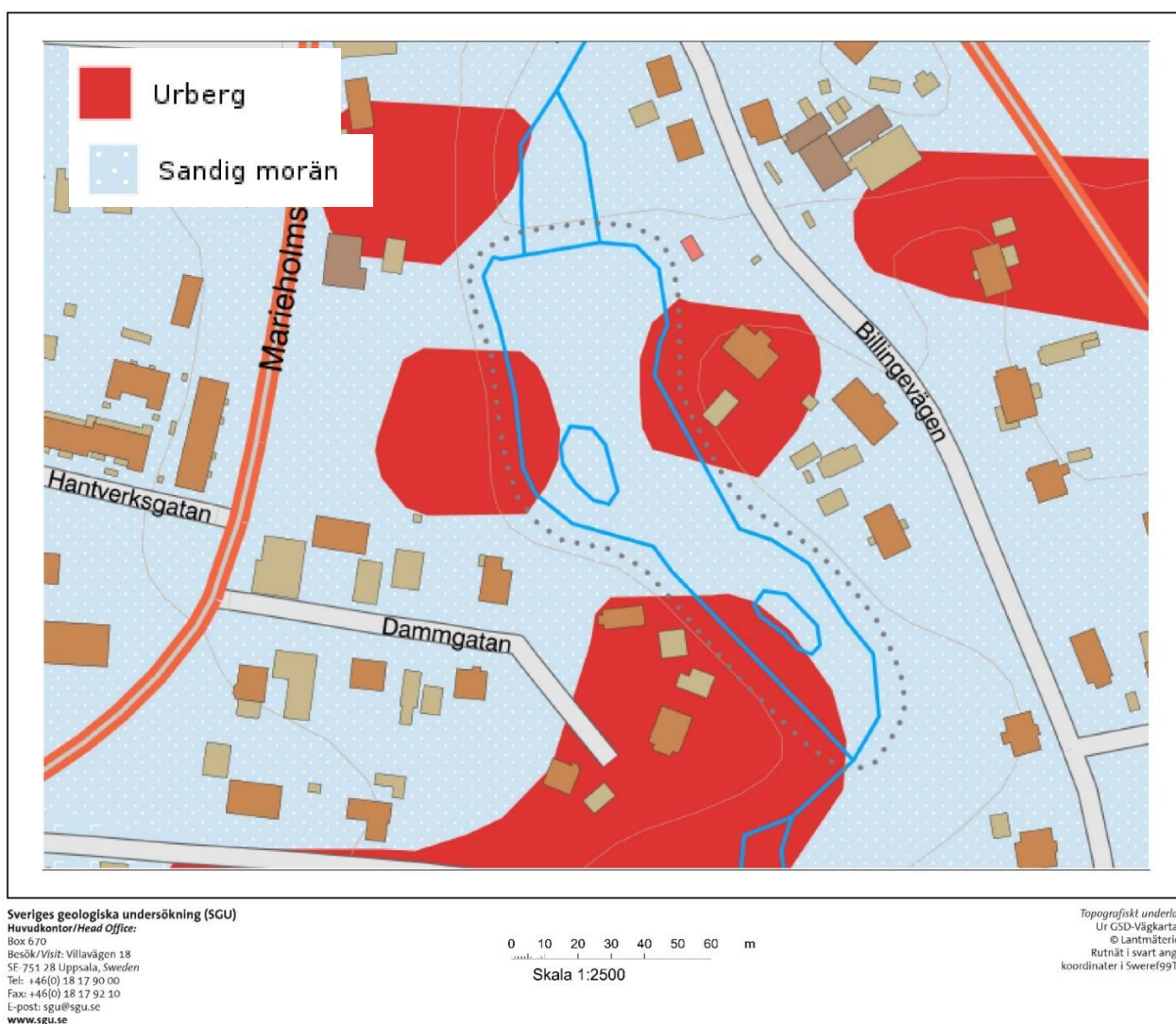
Idag sker ingen aktiv reglering av vattenflödet vid dammen. Vattnet passerar normalt genom överfallet men det finns även en brunn i dammen som säkrar ett minimiflöde till ån nedströms vid låga vattenflöden och som även fungerar som extra utlopp vid riktigt höga vattenflöden.

5.9 Grundvatten och brunnar

Det finns inga grundvattenmagasin eller registrerade brunnar i direkt anslutning till Mölledammen.

5.10 Geotekniska förhållanden

Enligt SGU (Sveriges geologiska undersökning, 2023) består jordarterna i området runt dammen består framför allt av sandig morän med inslag av berg i dagen runt dammen (Figur 5-6). Vid de rensningar av dammen som har utförts har det gått att köra på dammens botten med entreprenadmaskiner vilket visar att botten under lösa sediment på ytan är hård och bottenmaterialet minerogent (Figur 5-7).

Figur 5-6. Jordarter i området runt dammen. Källa: SGU kartvisare för jordarter.

Figur 5-7. Vid en avsänkning av vattenytan 2014 framträdde bottenmaterialet av sandig morän.

5.11 Förorenade områden

Enligt EBH-kartan finns det ett förorenat område i Röstånga som kan ha en påverkan på Mölledammen. Det handlar om en bilverkstad som ligger knappt 100 meter väster om Mölledammen. Branschtypiska föroreningar från bilverkstäder är metaller, PAH, PCB och alkylfenoler.

5.12 Sediment

Det har under årens lopp lagrats upp sediment i Mölledammen när vattnet i Bäljane å har saktat in vilket givit förutsättningar för sedimentation. Dammen har rensats på sediment åtminstone vid två tillfällen, 1995 och 2013. Vid dessa tillfällen har det troligen inte gjorts några mätningar av sedimentets innehåll av föroreningar. Att dammen har rensats på sediment gör dock att det bedöms vara betydligt mindre sediment i dammen idag jämfört med om det aldrig hade rensats. Mängden sediment i dammen uppskattas idag till knappt 1 700 m³.

Sedimentprovtagning utfördes den 26 oktober 2023 med rörprovtagare från båt enligt en provtagningsplan SGF:s fälthandbok för förorenade områden (SGF, 2013). Sex sedimentprover togs ut som samlingsprov från rörprovtagarens material i respektive provpunkt. Provpunkternas placering syftade till att kartlägga föroreningssituationen och halter av näringsämnen inom det aktuella undersökningsområdet (Figur 5-8). Rörprovtagare trycktes ned i bottensediment så långt som det var möjligt med handkraft.

Laboratorieanalyser på tagna prover utfördes på det ackrediterade laboratoriet ALS Scandinavia. Sedimentprover från de tre provpunkterna närmast dammens utlopp (23NC01-23NC03) analyserades med avseende på PCB, nonylfenol och oktylfenol. Ett urval av sedimentprover analyserades även med avseende på näringsämnen. Ett samlingsprov bestående av delprov från samtliga provpunkter 23NC01-23NC06 analyserades med avseende på bekämpningsmedel.

Figur 5-8. Ortofoto över Mölledammen med de sex provtagningspunkterna för sediment utmarkerade tillsammans med indelningen av dammen i två egenskapsområden.

Undersökningsområdet delas upp i två egenskapsområden, A och B, utifrån observationer gjorda i fält beträffande vattenhastighet, deposition och material som botten sedimenten utgörs av samt från analysresultaten. Inom respektive egenskapsområde bedöms förhållandena vara liknande och eventuell förekomst av föroreningar i sedimenten genereras genom samma processer och med förhållandevis homogena egenskaper. Insamlade data från egenskapsområden bedöms tillhöra samma statistiska underlag och beräknade medelvärden används för bedömning av föroreningsituationen.

Resultaten från analyserna av sedimentproverna visade att:

Egenskapsområde A

- Halt av antracen i provpunkt 23NC03 överskred gränsvärdet för kemisk ytvattenstatus, uppmätt halt 34,3 µg/kg TS mot gränsvärde 24 µg/kg TS. Medelhalten inom egenskapsområde A underskred dock gränsvärdet, med 13,9 µg/kg TS mot gränsvärde 24 µg/kg TS.
- Samtliga övriga parametrar underskred gränsvärden för kemisk ytvattenstatus, både som enskilda halter och medelvärden.

- Vid jämförelse av medelvärden mot norska tillståndsklasser är halten av PAH:erna benso(b)fluoranten och indeno(123cd)pyren i tillståndsklass 4 *Allvarlig*.
- Medelvärden för halter av metallerna kadmium, nickel och zink samt PAH:erna antracen, pyren och bens(a)antracen är i tillståndsklass 3 *Måttlig*. Resterande halter är i tillståndsklass 1 *Bakgrund* eller tillståndsklass 2 *God*.
- Vid jämförelse av medelvärden mot svenska tillståndsklasser är halterna av PAH:erna naftalen, acenaften, fluoren, fenantren, antracen, fluoranten, pyren, bens(a)antracen, krysen, bens(b)fluoranten och summa PAH-M i tillståndsklass 4 *Hög halt*. Även PCB 180 är i tillståndsklass 4 *Hög halt*.
- Med avseende på enskilda halter i jämförelse mot svenska tillståndsklasser är halter av naftalen, fenantren, antracen och fluoranten i klass 5 *Mycket hög halt* i provpunkt 23NC03.
- Resterande medelvärdeshalter är vid jämförelse mot svenska tillståndsklasser i klass 3 *Medelhög halt*.

Egenskapsområde B

- Samtliga uppmätta enskilda halter samt medelhalter underskrider gränsvärden för kemisk ytvattenstatus.
- Vid jämförelse mot norska tillståndsklasser är medelvärdet för halten av antracen i tillståndsklass 3 *Måttlig*. Resterande halter är i tillståndsklass 1 *Bakgrund* eller tillståndsklass 2 *God*.
- Vid jämförelse mot svenska tillståndsklasser är medelvärdeshalt av acenaften och fluoren i tillståndsklass 4 *Hög halt*. Detta är dock beräknat utifrån uppmätta halter som underskrider laboratoriets rapporteringsgräns, med antagandet av högsta möjliga halter. Resterande medelhalter är i tillståndsklass 3 *Medelhög* eller lägre.

Hela Mölledammen

- Analysresultatet av bekämpningsmedel i samlingsprovet visade på mätbara halter av o,p'-DDD, p,p'-DDD, p,p'-DDE och glyfosat-nedbrytningsprodukten AMPA. Resterande halter underskred laboratoriets rapporteringsgräns. I jämförelse med svenska tillståndsklasser är halt av p,p'-DDE i Klass 3 *Medelhög halt*, och halt av p,p'-DDD i Klass 2 *Låg halt*.
- Halt av totalfosfor i påvisades i intervallet 260 – 1200 mg/kg TS.

5.13 Befintlig anläggning

Anläggningen består idag av en dammvall som är cirka 50 meter lång och cirka 4-5 meter bred på toppen. Längst i väster på dammvallen finns ett överfallsutskov som är cirka 4,5 meter brett och har en fallhöjd på 2,5 meter (Figur 5-10). Över utskovet går en gångbro. Dammen har en area på drygt 0,6 ha och i dammen finns två konstgjorda öar med en area på cirka 350 m² vardera. Ett bräddavlopp i form av en störtbrunn finns i dammen ett tiotal meter sydost om utskovet. Nära dammvallens östra kant finns ett drygt två meter brett spettuskov med två luckor (Figur 5-11).

Mölledammen, Röstånga

Miljökonsekvensbeskrivning till ansökan om tillstånd för vattenverksamhet
Uppdragsnr.: 108 79 02 Revision: 2

Vid ett platsbesök 2023-10-09 uppmättes vattenytans nivå i dammen till +55,78. Cirka 30 meter nedströms dammen mättes vattenytan in till +52,82 vilket ger en fallhöjd på knappt tre meter.

Anläggningen består av följande delar från vänster till höger (Figur 5-9, 5-10 och 5-11):

1. Dammvall. Krönnivå cirka +56,8.
2. Överfallsutskov. Totalbredd cirka 4,5 m. Tröskelnivå cirka +55,7.
3. Bräddavlopp med skyddsgaller.
4. Dammvall. Krönnivå cirka +56,8.
5. Spettutskov. Två spettluckor med en totalbredd på cirka 2,1 m. Tröskelnivå cirka +54,1.
6. Dammvall. Krönnivå cirka +56,7.

Figur 5-9. Ingående delar i befintlig anläggning.

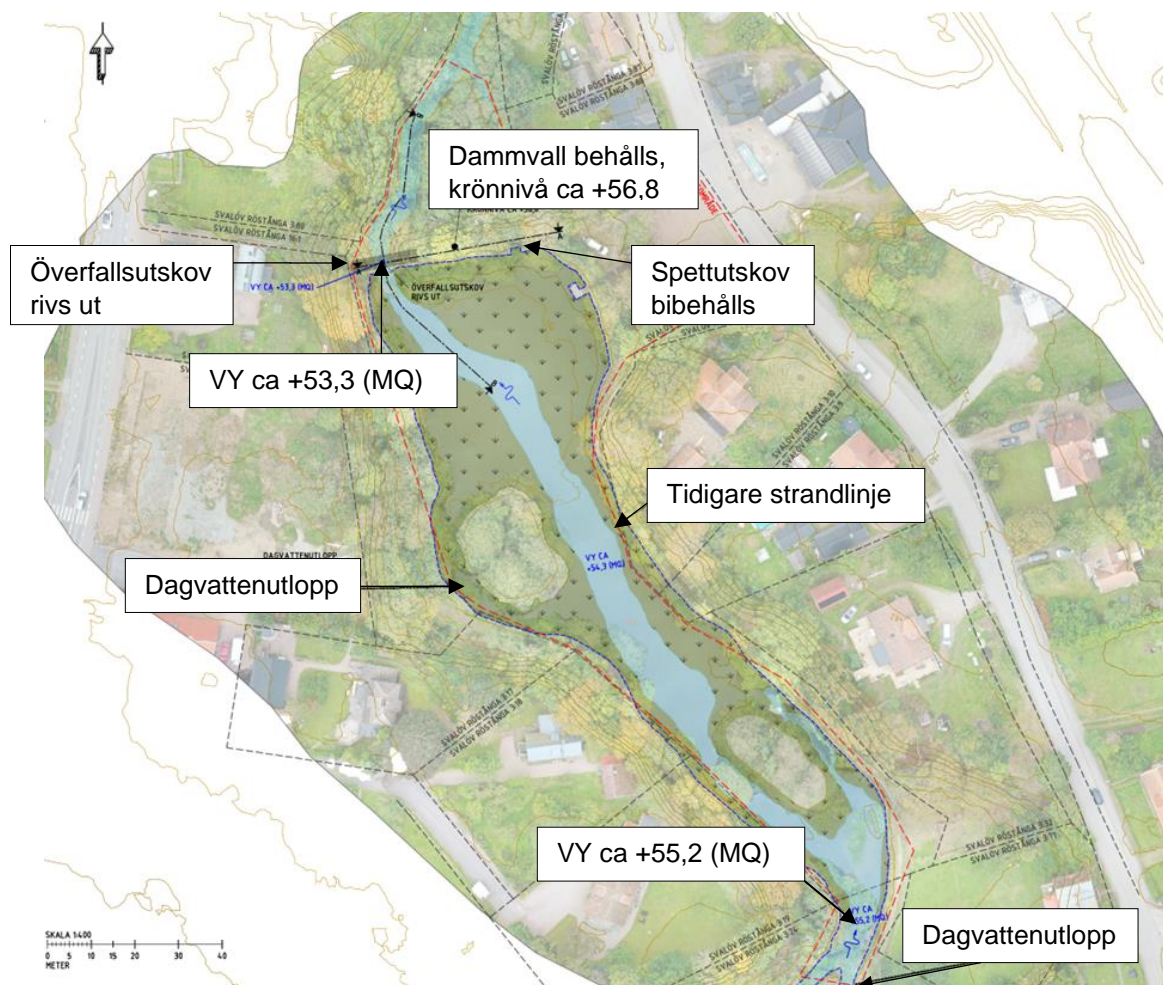
Figur 5-10. Nedströmssidan av dammvallen med överfallsutskovet längst till höger i bilden och bräddavloppets utlopp längst till vänster i vattenområdet.

Figur 5-11. Till vänster: Nedströmssidan av spettutskovet. Till höger: Bräddavloppet med skyddsgaller.

6 Planerad verksamhet

I god tid innan arbetena påbörjas kommer vattennivån i dammen att sänkas av genom successiv reglering av spettutskovet under en period med låg vattenföring. Även bräddavloppet planeras att användas genom att lyfta av betongringar för att ytterligare sänka av vattennivån. Vattenföringen i Bäljane å är periodvis låg och genom att vid behov anlägga en fångdamm uppströms överfallsutskovet kan vattnet ledas genom bräddavloppet för att möjliggöra att delar av arbetena kan ske i torrhet. När utrivning och biotopvård är färdigställd rivs fångdammen ut.

Figur 6-1. Illustration av Mölledammen efter utrivning. Angivna vattennivåer (VY) gäller för medelflöde i Lilla Bäljane å.

Utrivning av befintligt överfallsutskov påbörjas när vattennivån i dammen sjunkit ned till bräddavloppets tröskelnivå. Då ritningar över överfallsutskovets konstruktion inte har gått att finna kan det inte lämnas några detaljer kring vad som kan sparas av utskovet. Om det visar sig att sidomurarna kan behållas med tillfredsställande stabilitet kan befintlig gångbro bevaras. Om sidomurarna inte kan behållas rivs dessa ut och bron får ersättas med en ny bro. Efter att utskovet rivits ut avlägsnas även bräddavloppet. Arbetet utförs med hjälp av grävmaskin som utrustas med skopa alternativt hydraulhammare för bilning av betong.

När utrivningen är färdig utförs biotopvårdsåtgärder i den nygamla åfåran inom det före detta dammområdet. Det sker i form av utplacering av stenmaterial i syfte att återskapa en naturlig miljö. De biotopvårdande

åtgärderna anpassas efter hur den nygamla strömsträckan genom den före detta dammen kommer att se ut. Även på en begränsad sträcka nedströms utskovet kommer biotopvårdsåtgärder utföras efter att överfallsutskovet rivits ut och anpassas till ny bottennivå. Medellutningen på vattendraget bedöms bli cirka 1 – 2 %. En naturlig hög heterogenitet i åfåran fås då botten och stränder ges en naturlig ojämnhet, så att även långsammare vattenhastigheter uppträder. Biotopvårdande åtgärder anpassas även på sådant vis att vattnet vid högre flöden tillåts bredda ut på den före detta dammbotten som då fungerar som svämplan. Åtgärderna utförs i samråd med sakkunnig inom fiskevårdsfrågor.

Dagvattnet som leds in i Mölledammen vid den nordliga ön mynnar idag under vattenytan men kommer efter utrivning att rinna ut över den torrlagda för detta dammbotten. Därför placeras stenmaterial vid rörets mynning för att motverka erosion.

Direkt uppströms det före detta utskovet bedöms vattennivån bli cirka +53,3 vid medelflöde vilket motsvarar en avsänkning på cirka 2,5 meter jämfört med inmätt nivå (Figur 6-1). Vattennivån kommer efter utrivningen att fluktuera till följd av variationer i vattenföringen.

Planerade åtgärder omfattar schaktning, utläggning och justering av naturliga stenmaterial i olika fraktioner med hjälp av grävmaskin. Inga exakta höjdnivåer på uppbyggda eller urgrävda former kan lämnas i det här skedet utan kommer att anpassas efter hur den nygamla åfåran framträder efter avsänkning av dammens vattennivå.

När arbeten med tyngre maskiner är genomförda och inga fler fordonsrörelser är nödvändiga inom området, återställs tillfälliga vägar och eventuella körskador i terrängen. Marknivån jämnas ut till ursprunglig form och vid behov påläggs jordmassor för en snabbare återetablering av vegetation där sådan har skadats. Arbetsområdets markeringar tas bort och eventuellt iordningsställda etableringsytor rivs ut och marken återställs.

Svalövs kommun avser att anlita en entreprenör för utförandet av planerade åtgärder.

Ett arbetsområde planeras upprättas vid Mölledammen inom fastigheterna Röstånga 3:3 och 3:24. Planerad verksamhet innebär att tillgång till dammen begränsas för allmänheten under den tid som åtgärderna utförs. Arbetsområdet markeras i terrängen med vimpelspel eller motsvarande. Planerat arbetsområde sträcker sig kring planerad verksamhet samt medger yta för eventuellt upplag av massor och liknande. Till berörda områden finns befintliga vägar som planeras att användas för planerade åtgärder. Vissa schakt- och fyllnadsarbeten kan uppkomma lokalt för vägdragning av arbetsvägar intill dammläget.

För arbetet krävs fraktioner av naturgrus, sten och block som kommer att tillföras utifrån. Arbetet erfordrar maskiner och arbetsfordon samt bränsle till dessa. Transporter kommer att i möjligaste mån att förläggas till vägar där det medför så liten störning som möjligt.

De delar som ska rivs ut och som inte kan återanvändas kommer att transporteras till godkänd mottagningsanläggning. Uppkomna rivningsrester som ej kan återanvändas i arbetet är huvudsakligen betongmassor från utskoven, järnskrot från balkar samt en begränsad mängd trävirke.

7 Studerade alternativ

Inga alternativ till de planerade åtgärderna har studerats. De planerade åtgärderna kan endast genomföras på den aktuella platsen. Det nollalternativ som konsekvenserna av åtgärderna jämförs mot är fortsatt verksamhet på platsen så som den bedrivs idag.

8 Skyddsåtgärder

Vid genomförande av de planerade åtgärderna föreslår kommunen att följande skyddsåtgärder för att undvika eller begränsa negativ påverkan på natur- och vattenmiljön i anslutning till Mölledammen:

- Att avsänkning av vattenmagasinet ska göras långsamt för att minska partikelspridningen
- Att eventuella massor och stenmaterial som tillförs projektet ska vara rena och ha dokumenterat ursprung samt vara fria från invasiva arter
- Att arbetsmaskiner ska ha tvättats innan de transporteras till arbetsområdet för att inte eventuella frön eller växtdelar från invasiva arter ska följa med från annan plats
- Att byggplatsen ska organiseras på ett sådant sätt att vatten-, mark och vegetation utanför arbetsområdet i möjligaste mån inte påverkas negativt
- Att inga fordon eller känsligt material ska finnas under nivån för högsta högvatten vid risk för höga flöden
- Att arbetsmaskiner som används i eller i närheten av åfåran ska vara försedda med slangbrottsventiler.
- Att avfall från rivningen av bron ska omhändertas på ett miljömässigt riktigt sätt.
- Att kemikalier och drivmedel hanteras och förvaras så att mark- och/eller vattenområdet inte riskerar att förorenas av spill eller läckage
- Att saneringsutrustning ska finnas tillgänglig
- Att arbetsmaskiner ska drivas och smörjas med miljöklassade drivmedel och oljor
- Att arbetet i möjligaste mån utförs så att Naturvårdsverkets riktvärden för buller (NFS 2004:15) från byggplatser uppfylls.

9 Miljökonsekvenser

9.1 Rekreation och friluftsliv

Den största förändringen som sker i området är att den befintliga vattenspegeln försvinner. Detta kan upplevas som ett försämrat rekreativt värde av vissa personer medan andra personer kan tycka att ett strömmande vattendrag har ett högre rekreativt värde. Möjligheterna till friluftsliv i form av promenader runt den före detta dammen kommer att finnas kvar i samma utsträckning som idag även när åtgärderna har genomförts. Sammantaget bedöms det därför bli obetydliga konsekvenser för rekreation och friluftsliv.

9.2 Kulturmiljö och landskapsbild

I och med att dammvallen och det reglerbara spettutskovet med luckor kommer att finnas kvar kommer man även fortsatt att kunna få en förståelse för och se ett sammanhang av den verksamhet som bedrivits vid dammen historiskt sett. Landskapsbilden påverkas genom att vattenspegeln till stora delar försvinner genom avsänkning av dammen. Huruvida konsekvenserna av förändringen i landskapsbilden är positiva eller negativa skiljer sig troligen åt beroende på vem som gör bedömningen. Sammantaget bedöms det därför bli obetydliga konsekvenser för kulturmiljö och landskapsbild av de planerade åtgärderna.

9.3 Naturmiljö

Naturmiljön runt och i dammområdet förändras av de planerade åtgärderna. Nya ytor där vegetation kan etableras kommer att blottläggas på den före detta dammbotten och snabbt koloniserats av gräs och andra växter. På sikt kommer troligen det före detta dammområdet att börja växa igen, om det inte hävdas, när buskar och träd börjar etablera sig på de ytor som inte översvämmas frekvent. Möjligen kommer det även att på sikt ske en förändring i sammansättningen bland träden runt dammen till förmån för arter som är tåligare för den minskade tillgång på vatten som blir följderna när vattennivån sänks. Detta skulle kunna missgynna till exempel al och salix-arter.

De starkt hotade fågelarter som rapporterats från området bedöms inte påverkas negativt av att vattenytan sänks av eftersom det inte handlar om arter som är beroende av vattenspegeln för födosök. Bland övriga fågelarter som observerats skulle de planerade åtgärderna kunna vara negativa för kungsfiskare som möjligen använt den fiskrika dammen för födosök. Tillgång på områden där kungsfiskare kan födosöka i närområdet bedöms dock inte vara en begränsande faktor för arten varför konsekvenserna bedöms bli små. Häckande arter

Utter skulle kunna påverkas negativt av åtgärderna då det skulle kunna leda till minskad födotillgång när den fiskrika dammen sänks av. Utter födosöker dock även i rinnande vattendrag varför förändringen bedöms medföra obetydliga konsekvenser.

För eventuellt förekommande vattenfladdermöss bedöms förutsättningarna för födosök försämrats när vattennivån sänks av eftersom produktionen av insekter kan komma att minska och det inte kommer att finnas någon vattenspegel kvar att födosöka över.

Samtantaget bedöms det bli obetydliga konsekvenser för naturmiljön eftersom de positiva och negativa konsekvenserna av de planerade åtgärderna i någon mån bedöms ta ut varandra.

9.4 Vattenmiljö

Vattenmiljön kommer att förändras betydligt av de planerade åtgärderna, från en lugnflytande sjöliknande dammiljö till ett mer strömmade vattendrag. De arter och naturvärden som finns i dammen idag kommer till

stora delar att försvinna och ersättas av arter som är bättre anpassade till mer strömmande vatten. Dessutom kommer konnektiviteten att återställas så att fisk och andra vattenlevande organismer åter kan röra sig fritt upp och ner i vattendraget förbi den aktuella platsen. När dämmena i Rönne å huvudfåra vid Klippan har rivits ut öppnar det för att havsöring teoretiskt sett skulle kunna vandra upp från havet och förbi Mölledammen. Även sedimenttransporten i vattendraget kommer efter utrivningen att mer efterlikna förhållandena som rådde innan vattendraget dämades upp.

Totalt sett bedöms konsekvenserna av åtgärderna att vara positiva för vattenmiljön, bland annat beroende på att de naturvärden som etableras i vattenmiljön efter utrivningen bedöms ha ett högre värde än de som finns i dammen idag och beroende på att konnektiviteten återställs.

9.5 Sediment

När dämnet rivs ut finns det risk att sediment och sedimentens innehåll av näringsämnen och föroreningar kan spridas nedströms och medföra viss miljöpåverkan i form av tillfälligt ökade halter av näringsämnen samt föroreningsspridning. Påverkansområdet bedöms i första hand utgöras av Lilla Bäljane å nedströms Mölledammen och Rönne å. En försämring av statusen i dessa vatten som resultat av utrivningen ska motverkas.

En riskbedömning har gjorts utifrån föroreningarnas farlighet, föroreningsnivån, förutsättningarna för spridning samt det aktuella områdets känslighet och skyddsvärde. Utifrån resultaten av analyserna från sedimentprovtagningen bedöms det inte föreligga någon större risk att transport av sediment nedströms från Mölledammen försämrar statusen i Lilla Bäljane å och Rönne å. Därmed bedöms det inte heller finnas något behov av att transportera bort sedimenten utan dessa kan ligga kvar.

Transport av sediment nedströms kommer att öka under en period från det att dammen börjar sänkas av till dess att gräs och annan vegetation som binder sedimenten har etablerat sig. Sedimenten kan föra med sig näringsämnen. Uppmätta halter av näringsämnen bedöms ligga inom ett intervall som är vanligt förekommande i dagvattendammar och bedöms inte medföra att statusen för näringsämnen i Lilla Bäljane å eller Rönne å försämras. För att minimera negativa effekter ska dock grumling minimeras vid arbete i vatten.

Sammanfattningsvis bedöms konsekvenserna med avseende på sediment bli obetydliga

10 Övriga konsekvenser

10.1 Detalj- och översiktsplanering

Eftersom den före detta dammen kan komma att svämmas över och utgöra ett vattenområde bedöms åtgärderna inte stå i strid med gällande detaljplan.

Eftersom översiktsplanen pekar ut dammen som ett område där vattenvårdande åtgärder planeras står den ansökta verksamheten inte heller i strid med översiktsplanen.

10.2 Dikningsföretag

Påverkan på omkringliggande dikningsföretag skulle teoretiskt sett kunna utgöras av dämningseffekter mot uppströms liggande dikningsföretag och förändringar i flödets variation mot nedströms liggande dikningsföretag. Eftersom nedersta delen av uppströms liggande dikningsföretag ligger r högre än vattennivån i dammen idag och dammen kommer att sänkas av bedöms det inte bli några negativa konsekvenser för dikningsföretaget av åtgärderna. Eftersom utrivningen inte kommer att leda till några förändringar i regleringen av flödet nedströms dammen jämfört med nuvarande situation bedöms det inte heller uppkomma några negativa konsekvenser för nedströms liggande dikningsföretag.

10.3 Geotekniska förhållanden

Planerad verksamhet bedöms inte innebära några belastningsförändringar på skredkänsliga jordar och därför bedöms det inte föreligga några behov av utredning av släntstabilitet.

11 Miljökvalitetsnormer för vatten

De planerade åtgärderna bedöms vara positiva för kvalitetsfaktorerna fisk, konnektivitet samt för bottenfauna medan kvalitetsfaktorn näringsämnen kan påverkas något negativt. Det bedöms dock inte finnas någon risk för att det blir en otillåten försämring av statusen för näringsämnen då halten av fosfor i vattenförekomsten ligger långt under gränsen till otillfredsställande status. Statusen för kvalitetsfaktorn konnektivitet förbättrats sannolikt av de planerade åtgärderna. Sammantaget bedöms åtgärderna inte äventyra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormen för Lilla Bäljane å.

Bedömningen är att de planerade åtgärderna inte kommer att leda till någon förändring av den kemiska statusen i vattenförekomsten och således inte heller äventyra möjligheterna att följa miljökvalitetsnormen.

12 Överensstämmelse med miljöbalken

12.1 Allmänna hänsynsregler

Alla som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som inte är av försumbar betydelse i det enskilda fallet, och som ska tillståndsprövas, är skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av miljöbalkens andra kapitel (de allmänna hänsynsreglerna) iakttas. Nedan har en sammanställning gjorts av hur detta beaktats av sökanden.

12.1.1 Kunskapskravet

Mot bakgrund av de utredningar och inventeringar som genomförts av flera olika aspekter såsom sediment, och vattenmiljö bedöms att kunskapskravet är tillgodosett.

12.1.2 Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen har beaktats generellt i samband med planering och projektering av den ansökta verksamheten och de planerade åtgärderna genom de skyddsåtgärder som föreslagits. Förutsatt att eventuella villkor samt skyddsåtgärder efterlevs anser sökanden att den ansökta vattenverksamheten och de planerade åtgärderna kan genomföras utan att det strider mot försiktighetsprincipen.

12.1.3 Produktvalsprincipen

De planerade åtgärderna innebär ingen användning av sådana produkter eller organismer som avses i lagtexten och verksamheten bedöms därmed inte stå i strid med produktvalsprincipen.

12.1.4 Hushållningsprincipen

Kommunens generella riktlinjer och krav vid upphandling av entreprenader kommer att gälla. Detta innebär bland annat att den entreprenör som anlitas ska bedriva ett systematiskt internt miljöarbete i syfte att minska sin miljöpåverkan, samt att miljöklassade driv- och smörjmedel samt hydrauloljor ska användas till arbetsfordon. Därmed bedöms att hushållningsprincipen uppfylls.

12.1.5 Lokaliseringsprincipen

Den sökta vattenverksamheten behöver av naturliga skäl utföras på den föreslagna platsen. Alternativa lokaliseringar är orimliga och har inte utretts. Lokaliseringsprincipen bedöms därmed vara tillgodosedd.

12.2 Hushållning med mark och vatten

Natur- och vattenmiljön i det aktuella området återställs till ett mer ursprungligt läge med större nytta för ekologiska värden och för biologisk mångfald. De planerade åtgärderna bedöms inte heller medföra några negativa konsekvenser för de riksintressen som berörs. Därmed bedöms att de planerade åtgärderna kan genomföras utan att konflikt uppstår med intentionerna i miljöbalkens bestämmelser om hushållning med mark och vatten.

12.3 Nationella miljökvalitetsmål

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål som beskriver tillståndet i den svenska miljön som miljöarbetet ska resultera i. De 16 målen ger en struktur för svenskt miljöarbete och ska vara vägledande för myndigheter, länsstyrelser, kommuner och näringsliv i arbeten rörande samhällsutveckling så att utvecklingen

stys i riktning mot ett hållbart samhälle och främjar uppfyllandet av målen. De miljömål som bedöms beröras av de ansökta åtgärderna är:

- *Levande sjöar och vattendrag*
- *Ett rikt växt- och djurliv*
- *Ingen övergödning*

Nedan beskrivs hur den ansökta verksamheten och åtgärderna påverkar möjligheterna att uppnå berörda miljömål.

12.3.1 Levande sjöar och vattendrag

Under byggskedet kan förhöjd grumling av vatten uppstå nedströms arbetsområdet. Dessa effekter bedöms dock bli små och tidsbegränsade och inte innebära att möjligheterna att uppnå miljömålet motverkas. Under driftskedet bedöms det inte ske någon negativ påverkan jämfört med nuläget utan de planerade åtgärderna bedöms i stället förbättra möjligheterna att uppnå miljömålet.

12.3.2 Ett rikt växt- och djurliv

De planerade åtgärderna kommer leda till att naturmiljöer som idag ligger under vatten och som inte bedöms ha någon betydande ekologisk funktion torrläggs och kan utveckla nya naturmiljöer till nytta för både växt- och djurliv. I vatten bedöms de nygamla vattenmiljöer som kommer fram när dammen sänks av att, ur ett lokalt perspektiv, ha ett högre ekologiskt värde för växt- och djurliv jämfört med den befintliga miljön. Sammantaget bedöms förutsättningarna för att uppnå miljömålet förbättras av de planerade åtgärderna.

12.3.3 Ingen övergödning

Initialt kommer det ske en viss transport nedströms av näringsämnen från dammens sediment i samband att vattennivån sänks av och dämnet rivs ut. Det handlar dock om näring som, oavsett om dämnet funnits på platsen eller inte, förr eller senare hade transporterats nedströms. Totalt sett har själva dammen haft en positiv effekt på möjligheterna att uppnå miljömålet eftersom näringsämnen bundet till partiklar har sedimenterat i dammen och sedimenten sedan vid flera tillfällen rensats upp på land. De planerade åtgärderna kommer dock att leda till att den sedimenterande funktionen upphör och att det därför blir något svårare att uppnå miljömålet.

13 Samlad bedömning

I tabell 13-1 nedan redovisas en sammanställning av konsekvensbedömningen för samtliga i denna miljökonsekvensbeskrivning beaktade miljöaspekter vid ett genomförande av ansökta åtgärder jämfört med nollalternativet. För att tydliggöra konsekvenserna har tabellen färgkodats enligt nedan:

- *Rekreation och friluftsliv*
- *Kulturmiljö och landskapsbild*
- *Naturmiljö*
- *Vattenmiljö*
- *Sediment*

Positiva	Inga/ obetydliga	Små negativa	Måttliga negativa	Stora negativa
----------	---------------------	-----------------	----------------------	----------------

Tabell 13-1. Samlad bedömning av miljökonsekvenser.

Miljöaspekt	Konsekvenser av nollalternativet	Konsekvenser av planerad vattenverksamhet
Rekreation och friluftsliv	Inga konsekvenser	Inga konsekvenser då möjligheterna till rekreation och friluftsliv kommer att vara oförändrade.
Kulturmiljö och landskapsbild	Inga konsekvenser	Inga eller obetydliga konsekvenser för eftersom de kulturhistoriska värdena fortsatt kommer att kunna läsas av i området och konsekvenserna av förändringarna i landskapsbild varierar från person till person.
Vattenmiljö	Små negativa konsekvenser eftersom den pågående verksamheten är negativ för vattenmiljön fysiskt sett samtidigt som dammen fungerar som en fälla för näringsämnen och sediment.	Positiva konsekvenser då en tidigare livsmiljö med högre värden än den befintliga miljön återställs vilket motverkas något av att dammens funktion som fälla för bland annat näringsämnen och sediment försvinner.
Naturmiljö	Inga konsekvenser	Sammantaget inga eller obetydliga konsekvenser då olika positiva och negativa konsekvenser tar ut varandra.
Sediment	Positiva konsekvenser till följd av att sediment och näringsämnen ansamlas i dammen, negativa konsekvenser då naturlig sedimenttransport förhindras. Sammantaget inga konsekvenser.	Inga eller obetydliga konsekvenser

14 Kontrollprogram

För att säkerställa att uppsatta krav följs och åtaganden tillämpas ska ett kontrollprogram tas fram för genomförandet. Ett förslag till kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast två månader innan arbetet påbörjas. I kontrollprogrammet kommer kommunen att ange hur övervakning och kontroll ska bedrivas samt ange vilka åtgärder som ska vidtas om brister upptäcks.

15 Referenser

Ekologgruppen. (2013). *Fisk och bottenfauna i Mölledammen*.

Länsstyrelsen Skåne. (2023). *Beslut om nte betydande miljöpåverkan i samband med utrivning av Mölledammen och skapande av svämplan, Svalövs kommun*.

SCALGO Live. (2023). *SCALGO Live*. Hämtat från <https://scalgo.com/>

SMHI. (den 03 10 2023). *Vattenwebb*. Hämtat från SMHI: <https://vattenwebb.smhi.se/modelarea/>

Svalövs kommun. (2021). *Översiktsplan - Svalövs kommun 2021*. Hämtat från <https://gisportal.perstorp.se/portal/apps/MapSeries/index.html?appid=c3ed0b7b15d24237a64f08e53e5c257b>

Sveriges geologiska undersökning. (2023). *SGU:s kartvisare för jordarter*. Hämtat från SGU:s kartvisare: <https://apps.sgu.se/kartvisare/>

VISS - Lilla Bäljane å. (2023). *Vatteninformationssystem Sverige*. Hämtat från <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA76552323>